

Van Eijck

dat de over 1999 en 2000 gespaarde bedragen vrijvielen. Vervolgens heeft het najaarsoverleg ertoe geleid dat het te sparen bedrag weer is opgehoogd. Er is niet echt sprake van een evenwicht, maar ik hoop toch dat die vliegende start kan worden gemaakt. Het deblokken op zich moet onder voorwaarden mogelijk zijn, bijvoorbeeld bij de aanschaf van een eigen woning of iets dergelijks. Het lijkt mij dat dit in de uitvoeringspraktijk niet tot problemen zal leiden. Fiscaal-technisch gesproken kan worden vastgesteld dat er geld wordt vrijgespeeld dat nu niet meer geblokkeerd gespaard wordt. Voor zover die tegoeden niet consumptief worden aangewend, zullen ze worden gebruikt om te sparen. Dat levert een heffing in box 3 op. Die heffing is onder andere aangewend om de inkomensgevolgen van de "rekenfout" bij de alfa-hulpverlening enigszins te compenseren.

De **voorzitter**: Ik moet de staatssecretaris vragen zijn betoog geleidelijk aan af te ronden. Ook in dit huis is het goed gebruik dat de regering ongeveer de helft van de tijd van de Kamer in eerste termijn gebruikt.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik was net klaar!

De beraadslaging wordt geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 c.a. (herziening regime fiscale eenheid) (26854).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Stevens** (CDA): Voorzitter. Dit wetsvoorstel is een typisch voorbeeld van uiterst complexe wetgeving. Het grote aantal wettelijke bepalingen en de bijna 50 artikelen in de algemene maatregel van bestuur leggen een zware druk op de parlementaire behandeling en a fortiori straks op de praktijk. Ik herinner de staatssecretaris eraan dat de Eerste Kamer erop heeft gestaan dit wetsvoorstel pas in behandeling te nemen nadat kennis kon worden genomen van de concept-AMvB. Dat blijkt een juiste

beslissing te zijn geweest. Ons bereikt nu het bericht dat de AMvB mogelijk nog verder zal worden herschreven, rekening houdend met de opmerkingen in dit huis en met voortschrijdend doch niet noodzakelijkerwijs uitgekristalliseerd inzicht op het departement. Hoe het ook zij, wij dringen op dit moment niet aan op het nog langer aanhouden van dit wetsvoorstel. De praktijk moet vooruit en het wetsvoorstel bevat een veiligheidsklep in de vorm van een voorhangprocedure. Daardoor zullen komende wijzigingen van de AMvB worden voorgehangen in beide Kamers. Nadere parlementaire betrokkenheid wordt daardoor mogelijk.

De ervaring met dit wetsvoorstel pleit ervoor om in de toekomst de voorhangprocedure in te voeren bij belangrijke fiscale wetsvoorstellen met uitvoerings-AMvB's. Ik verwijs in dit verband naar de ontboezemingen van prof. De Vries en mr. Roos in het fiscaal weekblad het FED van de afgelopen week. Zij komen tot de volgende niet mis te verstane ontboezeming nadat zij een doorwrochte analyse hebben gegeven van de stand van zaken rond dit wetsvoorstel. Ik citeer: "Inmiddels kan de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 als een vrijwel ondoordringbaar woud van door elkaar slingerende en nauwelijks meer in enig verband met elkaar staande bepalingen worden bestempeld, waarvan, paradoxaal, de kern zo ernstig is aangetast dat over het voortbestaan in de huidige vorm ernstig moet, maar naar onze mening eigenlijk ook behoort te worden getwijfeld."

De heer **Rensema** (VVD): Voorzitter. Het wetsvoorstel regelt een van de moeilijkste onderdelen van het belastingrecht. De Eerste Kamer heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de inzichtelijkheid van het voorstel door te verlangen dat voor de behandeling de concept-AMvB gepubliceerd zou worden, opdat wij ook daarover met de regering zouden kunnen spreken. Een aantal van de belangrijkste zaken wordt namelijk in deze concept-AMvB geregeld. Verder is het een wetsontwerp dat zich niet gemakkelijk leent voor een mondeling betoog. Wij hebben het daarom voornamelijk in

de uitvoerige schriftelijke ronde behandeld.

Volgens het wetsvoorstel is het mogelijk op elk gewenst tijdstip een fiscale eenheid aan te gaan met een dochtermaatschappij. Geldt dit ook voor een nieuw opgerichte moedermaatschappij, waarvan de oprichtingsdatum, en derhalve het begin van het boekjaar, ligt na het begin van het boekjaar van de te voegen dochtermaatschappij?

Ik stel deze vraag, omdat in het nieuwe wetsvoorstel alleen ten aanzien van een nieuw opgerichte dochter in artikel 5 van de concept-AMvB tegemoetkomend beleid is geformuleerd voor een afwijkend boekjaar. Voor een nieuw opgerichte moeder is dit niet geregeld. Het is aannemelijk dat dit punt bij de totstandkoming van het wetsvoorstel over het hoofd is gezien en dat er alsnog op dit punt in de concept-AMvB tegemoetkomend beleid geformuleerd moet worden. Ik hoor graag het oordeel van de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Voorzitter. De woordvoerders noemen het een complexe materie. Het is echter ook een fascinerende materie, zeker voor iemand zoals ik die jarenlang op de Erasmus-universiteit heeft gedoceerd. Er is bovendien al zoveel inzichtelijke en eenvoudige wetgeving dat het bijna belangrijk wordt dat wij ook iets te bestuderen laten overblijven!

Beide sprekers hebben gesteld dat de wijze waarop dit wetsvoorstel wordt kortgesloten in de Eerste Kamer, aangeeft dat andere wetgeving in de toekomst ook door een voorhangprocedure zou moeten worden begeleid. Ik laat het oordeel daarover graag aan de Kamer.

Zij hebben verder de zorg uitgesproken dat de wijziging in het besluit fiscale eenheid 2003 op belangrijke onderdelen op gespannen voet zou kunnen komen te staan met het conceptbesluit van 31 mei 2002. Ik wil daar toch wel enkele relativerende woorden aan wijden, omdat dat mijns inziens niet het geval is. Ik ken overigens de achtergrond van de berichtgeving heel goed. Er spelen op dit moment in feite drie soorten aanpassingen. In de eerste plaats is dat een wijziging naar aanleiding van het commentaar in het voorlopig verslag van de

Van Eijck

Eerste Kamer. Deze wijzigingen zijn reeds aangekondigd en toegelicht in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer, alsmede in de nota naar aanleiding van het verslag aan de Eerste Kamer. In de tweede plaats zijn er aanpassingen van de wijzigingen naar aanleiding van het advies van de Raad van State, met name de codificering in het besluit van enkele bestaande goedkeurende regelingen. In de derde plaats is sprake van een beperkt aantal eigen wijzigingen. Ook in dit geval gaat het om een codificering waarbij bestaand, reeds goedgekeurd beleid wordt vastgelegd in het besluit. De overige aanpassingen zijn zuiver redactioneel van aard. Er zal dus geen sprake zijn van een grote aanpassing die als een konijn uit de hoge hoed wordt getoverd. Behoudends de reeds aangekondigde aanpassingen wordt het conceptbesluit niet op essentiële punten gewijzigd.

Inmiddels is mij het antwoord op de vraag van de heer Rensema toegeschoven. Dat antwoord luidt als volgt: een en ander is geregeld bij AMvB. Ik weet niet of de heer Rensema geheel tevreden is met dit antwoord. Als hij doorvraagt, krijg ik het lastig!

De heer **Rensema** (VVD): Is dat in positieve zin geregeld?

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ja, dat is in positieve zin geregeld.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De vergadering wordt van 12.20 uur tot 13.30 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Belastingplan 2003 Deel I) (28607);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Belastingplan 2003 Deel II) (28608);**

- **het wetsvoorstel Wijziging Belastingplan 2003 Deel I (28712).**

De beraadslaging wordt hervat.

□

Mevrouw **Ter Veld** (PvdA): Het is gebruikelijk, de staatssecretaris te danken voor zijn antwoorden; ik dank hem voor zijn interessante betoog. Een aantal antwoorden is namelijk niet gegeven – dat kwam misschien door zijn tijdsdruk – en over andere antwoorden ben ik niet zo tevreden. Zijn betoog was echter wel interessant. Hij heeft op een aangename wijze blij gegeven van zijn enorme interesse in bijvoorbeeld het Europese belastinggebied. In deze Kamer hebben wij geen algemene financiële beschouwen gehad, maar er is erg veel over gezegd. Op dit onderwerp wil ik echter nu niet ingaan. Ik zou het boek wellicht zelfs een keer willen doorbladeren; als er toch een nieuwe druk komt, wacht ik daar gewoon even op.

Het behandelen van een belastingplan betekent altijd dat van alles aan de orde komt en daarom heb ik er begrip voor dat niet alles evenveel aandacht krijgt. Ik denk echter dat het ook te maken heeft met het grote enthousiasme van de staatssecretaris voor het onderwerp, waarover hij lang heeft gesproken; hij heeft zijn tijd niet zo ontzettend verstandig ingedeeld.

In het algemeen is mij opgevallen dat de staatssecretaris weliswaar grote affiniteit heeft met het onderwerp – de staatssecretaris komt daardoor echt heel goed over – maar dat hij het politieke ambacht hier en daar nog niet onder de knie heeft. Zoiets valt des te meer op als een kabinet in een demissionaire status verkeert. Dan is er immers sprake van een heel ander machtsevenwicht tussen kabinet en Tweede Kamer. Als ik zie hoe de staatssecretaris opereert – gisteren viel mij dat ook al op bij de behandeling van het verdrag met België – ten aanzien van de accijns, valt mij op dat hij kennelijk het idee heeft gehad dat zijn demissionaire status hem mogelijkheden ontnam en dat is op zich terecht. Het woord "onaanvaardbaar" kan niet meer worden geuit. Ik wil niet inhoudelijk ingaan op de discussie over de accijns, maar wel op de wijze waarop bepaalde groepen ondernemers zijn geconfronteerd met een belastingaanslag die zij niet hadden kunnen verwachten. De staatssecretaris heeft hierover in de Tweede Kamer eigenlijk gezegd: ach, ik laat het

oordeel aan de Kamer over; het kan want de dekking is er.

Het gaat om meer aspecten. Een meerderheid is pas een meerderheid als na de stemming blijkt dat de meerderheid ook aanwezig is. Daarvoor kan, zeker als drie partijen een amendement ondertekenen, op zijn minst nog worden getracht om een aantal partijen van mening te laten veranderen. Daarbij kan de terminologie variëren van "ontra-den" tot "afraden", "niet wenselijk" en "niet verstandig"; je kunt natuurlijk niet zeggen: hartstikke dom. Een staatssecretaris kan zo duidelijk maken dat hij een bepaalde opvatting heeft over een bepaald amendement. Dat deze staatssecretaris dit niet heeft gedaan, betekent dat hij zich in feite van harte achter het amendement heeft geschaard: het was hem lood om oud ijzer. Hij kan dan hier wel zeggen dat hij zeer sterk hechtte aan zijn oorspronkelijke voorstel om te komen tot een aantasting of inperking van de aftrekmogelijkheden van onroerend goed, maar politiek gezien heeft hij het onhandig gespeeld. Politiek is echter een ambacht, dat je niet zomaar komt aanwaaien. Kortom, een aangename staatssecretaris, zeer deskundig en sociaal vaardig. Politiek gezien valt er voor hem nog heel wat te leren, maar ik weet niet of hij daarvoor nog de tijd krijgt.

Ik ben het er natuurlijk mee eens dat in een moeilijke tijd belasting moet worden geheven. Ik heb ook gezegd dat dit als zodanig geen bezwaar is. Bij het vorige belastingplan van staatssecretaris Vermeend heb ik mij bezorgd getoond, evenals bij de wetgeving rondom de commissie-Oort een aantal jaren daarvoor, over de wel erg ruimhartige belastingverlichting die aan de samenleving werd toebedeeld. Het kan er namelijk toe leiden dat je vervolgens weer moet bezuinigen en dat is altijd vervelend.

Ik ben niet van mening dat alle mogelijke, goede doelen per definitie fiscaal moeten worden bereikt. Zoals ik al vaker heb gezegd, lijkt het erop dat een fiscale ondersteuning voor de overheid goedkoper is. Voor een subsidie moet je immers eerst belasting heffen, waardoor de collectievelastendruk stijgt. Als je gewoon fiscaal faciliteert, daalt de collectievelastendruk optisch. Eigenlijk zijn het allebei vormen van subsidie. Gerichte subsidies kunnen inderdaad beter hun doel bereiken;